

در باره اهمیت آموزش جنسی در مدارس

حسن صالحی

آموزش سکسوالیته و مسائل جنسی هیچگاه در نظام آموزشی ایران موضوع تدریس و فراگیری نبوده است و دانش آموزان حتی از آموختن اصول ابتدایی مسائل جنسی در مدارس محروم بوده اند، در حالی که در بسیاری از کشورهای پیشرفته دنیا، آموزش جنسی یکی از موضوعات مهم تدریس در مدارس است. طبقات حاکم در ایران اصولاً سخن گفتن از سکسوالیته در جامعه را جزو تابوها شمرده اند و این جو چه در زمان رژیم سلطنتی و چه در رژیم اسلامی به یکسان حاکم بوده است. در واقع می توان گفت که جامعه ایران به لطف حکومت هایش از یک ناآگاهی گسترده جنسی رنج می برد. این بی اطلاعی از مسائل و روابط جنسی به نتایج فاجعه باری در جامعه

منجر شده است که اگر فکری اساسی به حال آن نشود به عواقب هولناک تری بویژه برای دختران و زنان می تواند بیانجامد.

هدف از این نوشته طبعاً پرداختن به همه جوانب این مسئله مهم اجتماعی نیست بلکه منظور این است که با پرتو انداختن بر جنبه هائی از این بحث، گفتمان آموزش مسائل جنسی در مدارس با جدیت بیشتری دنبال شود و با اشاعه آگاهی در این زمینه و بسیج افکار عمومی تحقق این پروژه مهم اجتماعی را تسهیل کند.

تابوی مسائل جنسی

با اینکه روابط جنسی با پیدایش انسان و بسیار قبل از مذهب وجود داشته است ولی باید گفت که مذهب در تابو ساختن از مسائل جنسی بسیار نقش داشته است و تحقیقات بسیار ارزشمندی که در این خصوص صورت گرفته این واقعیت را آشکار می سازد. مذهب می خواهد بر مسائل مربوط به سکسوالیته و روابط جنسی انحصار داشته باشد. هدف از این انحصار هم این است که زنان را به برده جنسی مردان مبدل سازد. از این رو مذاهب در باره مسائل جنسی قوانین ویژه ای دارند. اسلام یکی از قانونمندترین مذاهب در زمینه مسائل جنسی است طوری که قسمت اعظم رساله های "مراجع تقلید" به سکس و روابط جنسی اختصاص دارد! آن اخلاق جنسی ای

که اسلام اشاعه می دهد در خدمت فرودست نگهداشتن زنان و تضمین ارائه خدمات جنسی به مردان است. خلاصه کلامش این است که زنان باید مطیع و فرمانبردار مردان باشند و وظیفه خود، یعنی برآورده کردن نیازهای جنسی مردان، را به خوبی انجام دهند و به چیز دیگری هم فکر نکنند. راندن زنان از بازار کار و وابسته نگهداشتن آنان به مردان اساساً در خدمت همین امر است.

آموزش علمی سکسوالیته و روابط جنسی بر اساس احترام متقابل میان زن و مرد طبعاً منظر دیگری را در این زمینه به روی انسانها می گشاید که با آموزه های مذهبی از زمین تا آسمان فرق دارد. آموزش های علمی زمینه

ای فراهم می کند که هر انسانی از سنین خردسالی با اندامهای جنسی خود و کارکرد های بیولوژیک آن ها آشنا گشته و به این ترتیب اختیار جسم و روان اش را به دست بگیرد. برای همین است که ادیان با آموزش جنسی در مدارس به شدت مخالفت می ورزند. این مخالفت عموماً به بهانه سست شدن ایمان و تقوا بر اثر وسوسه های جنسی بیان می شود ولی حقیقت امر چیز دیگری است. آموزش مسائل جنسی در مدارس به انحصار و اقتدار دین و مذهب در این عرصه که تماماً مردانه و ضد زن و اساساً متوجه کنترل کردن روابط جنسی زن است خاتمه می دهد و از همین رو مذاهب با آن دشمنی می ورزند. این بخصوص در جایی مثل ایران که یک رژیم مذهبی و تماماً

ضد زن و ضد ارزشهای مدرن و انسانی حاکم است باعث می شود که سرسختی و مخالفت با آموزش رابطه جنسی بیشتر باشد.

پیامدهای بی خبری جنسی

وقتی که جامعه از آموزش صحیح سکسوالیته و روابط جنسی محروم است طبعاً انسانها برای کسب اطلاعات و ارضای ذهن کنجکاو خود به منابع دیگری رجوع می کنند که در بیشتر موارد منابع موثقی نیستند، مانند تماشا کردن فیلم های پورنو یا صحبت کردن با کسانی که تجربه جنسی بیشتری دارند. البته آنهم به صورت مخفیانه و درگوشی زیرا فکر کردن و صحبت کردن در مورد این نیازهای انسانی

قدغن است و حتی گناه و نشانه بی بند و باری جنسی محسوب می شود. در بهترین حالت انسان ها از طریق آزمون و خطا تجربیاتی در این زمینه کسب می کنند. این شرایط بی خبری از مسائل جنسی و یا رجوع به منابع غیر موثق پیامدهائی برای جامعه دارد که می تواند فاجعه بار باشد و من اینجا به برخی از این پیامدها اشاره می کنم.

ناآگاهی جنسی به روابط صحیح و مبتنی بر احترام متقابل در زندگی مشترک به شدت لطمه می زند و بطور ناخواسته منجر به جدایی ها و متلاشی شدن روابط انسانی می شود. روابط جنسی بخش مهمی از زندگی مشترک است و عدم تفاهم جنسی که بر پایه ناآگاهی

به وجود می آید می تواند عامل بسیاری از جدایی ها و باعث آسیب های جسمی و روحی و روانی درازمدت شود.

عدم آگاهی جنسی و بی اطلاعی از کارکرد های بدن و عدم آشنایی علمی با اندام ها و نیازهای جنسی در دوران بلوغ به شرمساری و احساس ترس و خجالت می انجامد. در صورتیکه آگاهی از سکسوالیته و مسائل جنسی در میان کودکان و نوجوانان باعث می شود که با اعتماد به نفس مسیر رشد خود را طی کنند.

عدم آگاهی کودکان در زمینه مسائل جنسی باعث گسترش سوء استفاده جنسی از آنها

نیز می شود، چیزی که متأسفانه در جامعه ایران بسیار متداول است (نمونه قاری قرآن خامنه ای). بدیهی است که در صورت نبود آموزش‌های جنسی لازم در مدارس، کودکان در برابر آزاردهندگان جنسی قدرت دفاع از خود را از دست می دهند. هر اندازه که کودکان حریم خصوصی بدن خود را بشناسند و بدانند که یکسری رفتارها از سوی بزرگسالان و حتی نزدیکان با آنها مجاز نیست، به همان اندازه نیز امکان سوء استفاده جنسی از کودکان کمتر می شود.

آموزش مسائل جنسی در مدارس در برگیرنده روش‌های سکس سالم و ایمن و تضمین بهداشت جنسی و پیشگیری از حاملگی ناخواسته است.

در نبود این آموزشها شیوع بیماریهای جنسی نظیر ایدز و هیپاتیت تسهیل می شود و جوانان ممکن است خود را در معرض سکس ناسالم قرار دهند و یا ناخواسته باردار شوند. چند مورد را مثال بیاوریم:

”محمد که امروز میانسالی را تجربه می کند، فردی بسیار مذهبی است. او با لبخند تلخی می گوید: ”عاشق همسر اولم بودم. رابطه ما وقتی شکل گرفت که من ۲۲ سال و او ۱۸ سال داشت. همه چیز برای یک ازدواج عاشقانه و شروع زندگی مهیا بود. خانواده ها هم مخالفتی نداشتند و به نظر می رسید در و تخته خوب با هم جفت شده اند، اما همان شب اول ازدواج، کار ما به جدایی تلخی رسید که دلیلش را نیز

به کسی نگفتیم. من آن شب متوجه شدم که همسرم باکره نیست و این با توجه به مذهبی بودنم، ضربه‌ای بسیار سخت بود و از نظر روحی، ادامه زندگی مشترک برایم قابل تحمل نبود. سال‌ها بعد فهمیدم که پرده بکارت شکل‌های متفاوتی دارد و همسر اولم لزوماً رابطه جنسی پیش از ازدواج نداشته است. (برگرفته از گفتاری از دویچه وله با عنوان "آموزش جنسی در مدارس ایران یک تابوی قدیمی")

"نیما، ۳۹ ساله و ساکن تهران می‌گوید: «نوجوانی من در دوره‌ای گذشت که هنوز اینترنت فراگیر نشده بود. در نتیجه برای من و تقریباً تمام دوستانم، فیلم‌های پورنو و گفت‌وگوهای شهوانی با افرادی که سه یا چهار

سال از ما بزرگ‌تر بودند، تنها منابع آگاهی جنسی بودند. تصویر غلطی که فیلم‌های پورن از رابطه جنسی ارائه می‌دهند، باعث شد که من تا سال‌ها بعد از ازدواج هم مسائل و ریزه‌کاری‌های رابطه جنسی را از راه آزمون و خطا فرا بگیرم و زندگی زناشویی‌ام شاهد ضربه‌های عاطفی فراوانی بود.“ (همانجا)

معلمی از ایران در باره یکی از هولناک‌ترین تجربه‌های دوره معلمی خود چنین می‌نویسد: “زمانی در یکی از مناطق پایین شهر به کودکان کار درس می‌دادم. یک روز به آنها یک دفتر دادم و خواستم هرکدام از آنها هر روز مهم‌ترین فکرش را در قالب یک جمله بنویسد. یک روز یکی از آنها دفترش را به من داد و گفت خانم

ببین غلط املایی ندارم؟ خوب نوشتم؟ از خواندن اولین فکر آن دختر ۱۲ ساله وحشت کردم. نوشته بود کاش من در آشپزخانه دیگر تنها نباشم.

ما چه می گوئیم؟

در برنامه حزب کمونیست کارگری ایران تحت عنوان "یک دنیای بهتر" آموزش جنسی در مدارس منظور شده است. ما در بخش روابط جنسی این برنامه چنین آورده ایم:

"همه مردم و بویژه جوانان و نوجوانان باید زیر پوشش آموزش جنسی، آموزش روش های کم خطر جلوگیری از حاملگی، و آموزش روش

های تضمین ایمنی رابطه جنسی قرار داشته باشند. آموزش جنسی باید جزو دروس اجباری دبیرستان ها قرار بگیرد. دولت موظف است با تبلیغات، ایجاد کلینیک ها و هیات های آموزشی سیار، کمپین ها و برنامه های رادیویی و تلویزیونی ویژه، و هر روش موثر دیگر، آگاهی علمی مردم به جنبه های مختلف رابطه جنسی و حقوق قانونی فرد در روابط جنسی را به سرعت و به وسیع ترین شکل گسترش دهد.

وسائل جلوگیری از حاملگی و بیماری های مقاربتی باید به رایگان و به سهولت در دسترس همه افراد بزرگسال قرار داشته باشد.

پر واضح است که مطالبه ای که ما حدود سی

سال پیش در این زمینه در برنامه خود گنجانده ایم باید مطابق با تازه ترین دستاوردهای علمی بشر به روز و در جزئیات بیشتری دقیق شود. اکنون در بسیاری از کشورهای پیشرفته دنیا آموزشهای متفاوتی متناسب با سن کودک ارائه می دهند. مثلا در سنین دبستان کودکان با بدن خود و اعضای بدن و اسامی آنها آشنا می شوند. در همین سنین (پنج و یا شش سالگی) کودکان نحوه های مختلف تماس فیزیکی مثل بوسیدن و یا بغل کردن را یاد می گیرند و به آنها آموزش داده می شود که چه کسانی مجاز به برقراری چنین تماسهایی هستند و در صورت بروز رفتاری غیرمجاز از سوی بزرگسالان چگونه این رفتار را گزارش دهند. یعنی از همان سنین کودکی به کودک یاد

می دهند که چگونه از خود در مقابل آزارگران جنسی دفاع کند.

سپس در سنین بالاتر (هفت و هشت سالگی) مسئله زاد و ولد در حیوانات و انسان و تغییرات فیزیکی بدن را با زبانی ساده و متناسب با سن کودکان یاد می دهند. در رده های سنی بالاتر (مثلاً ده سالگی) مسائل مربوط به بلوغ جنسی و اتفاقاتی که در بدن می افتد تدریس می شود و در کلاس ششم دایره آموزش ها به رفتار جنسی، دخول، خودارضایی و مسائلی از این دست گسترش می یابد. در کلاس هفتم یعنی در سن سیزده، چهارده سالگی چگونگی رابطه جنسی ایمن، استفاده از وسایل جلوگیری، رفتار جنسی مسئولانه، بیماری های مقاربتی

و مسئولیت مراقبت بهداشتی از خود و طرف مقابل آموزش داده می شود.

مکمل این برنامه ها که نهاد های آموزشی مسئولیت انجام آن را بر عهده دارند راهنمایی والدین است که چطور در این زمینه با فرزندان خود حرف بزنند تا آن ها احساس شرم نکنند. در همان گزارش فوق از دویچه وله نقل شده است که پاتریسیا، معلم مدرسه ای در پاریس، می گوید که پسر نه ساله اش آگاهی نسبتاً خوبی در مورد بدن خودش، اندام های جنسی، کارکرد کاندوم و روش تولید مثل دارد و تمام این مسائل در دوره دبستان به آنها آموزش داده شده است. او و شوهرش نیز نقش مکمل را در کنار آموزش های جنسی مدرسه برای

فرزندشان ایفا کرده‌اند.

در کشورهای غربی آموزش مسائل جنسی موضوعی است که متناسب با نیازهای موجود در جامعه به روز می‌شود و دائماً در حال تکامل است. مثلاً در سوئد از ابتدای سال نو برنامه درسی جدیدی به مورد اجرا گذاشته شده تا هم کیفیت آموزش جنسی ارتقا یابد و هم محتوای آن یکدست شود.

همچنانکه تجربیات کشورهای پیشرفته و مدرن نشان می‌دهد آموزش سکسوالیته و مسایل جنسی در مدارس اعتماد به نفس کودکان و نوجوانان و جوانان را افزایش می‌دهد، آنها را با بدن و نیازهای طبیعی خود آشنا می‌کند،

به آنها کمک می کند که به رابطه جنسی و عاطفی با نگاهی انسانی و برابر بنگرند و در همان حال رعایت بهداشت و سلامتی آنها در رابطه جنسی را تضمین می کند.

چالشی مهم

آیا ما می توانیم آموزش سکسوالیته و مسایل جنسی را در مدارس ایران برقرار کنیم؟ البته تا زمانی که حکومت اسلامی در ایران حاکم است این امر محال به نظر می آید. ولی ما موظف هستیم که گفتمان در این زمینه را دامن بزنییم و برای اجرایی کردن آن نیروی سیاسی لازم را بسیج کنیم. جامعه بایستی برخورداری از آموزش مسایل جنسی را حق همه نوجوانان و

جوانان کشور بشمارد. دریغ کردن این آموزش از جامعه، همچنانکه شرح آن رفت، موجب بروز مسایل ناگواری خواهد شد که زندگی انسانها را تا مدتها تحت تاثیر قرار خواهد داد.

در فردای پیروزی بر حکومت اسلامی به نیروی مردم، ما برای برقراری یک نظام انسانی بدور از همه قیود ارتجاعی مذهبی و دخالت دین، و برای برپایی یک جامعه آزاد و برابر که هیچگونه نشانه ای از تبعیض میان زن و مرد در آن وجود نداشته باشد و برای ایجاد یک نظام آموزشی مدرن و عاری از دخالت مذهب خواهیم کوشید. ما شرایط رشد و تعالی کودکان و نوجوانان و جوانان را طوری فراهم خواهیم آورد که سنین بلوغ را با شادی و سبکباری

سپری کنند، احساس شرم را به دور بیاندازند و به رابطه زن و مرد در همه زمینه ها (و از جمله رابطه عاطفی و جنسی) به دیده انسانی بنگرند. حزب کمونیست کارگری پرچمدار این تغییر و تحول اساسی در جامعه ایران است.

۱۸ ژانویه ۲۰۲۲

وب سایت:

www.wpiran.org

تماس با حزب:

پیامگیر تلگرام: **wpi_tamas@**

و یا با ارسال پیام به شماره

۰۰۴۶۷۰۰۴۴۷۴۲۵

از طریق سیگنال، واتساپ و تلگرام و اینستاگرام